

Szerezd be helyből, vagy válaszd a fair trade-t – Diákoldal

2. feladat. A finomságom ára TERMÉS ÉS ANYANÖVÉNY KÉPEK. BANÁN, KAKAÓ, TEA, NARANCS, KÁVÉ

Szerezd be helyből, vagy válaszd a fair trade-t – Diákoldal

2. feladat. A finomságom ára. SZEREPEK

Wahyuni, 25 éves fiatal nő, Szumátrán lakik. Most csatlakozott a KoKoWaGayo nevű szervezethez, ami az első női kávétermesztői szövetkezet Dél-Ázsiában. Eddig csak a férje volt tagja egy másik szövetkezetnek, a nőknek nincsenek jogaik ezen a vidéken. Bár már 10 éve ültetvényen dolgozik, most tanulhat először a kávétermesztésről, a talajvédelemről és gazdasági ismeretekről. **(KÁVÉ – fair trade)**

Emma, 13 éves lány, Németországban lakik. Evés után mindig isznak gyümölcslevet, vagy üdítőt. Emma reggelire és vacsorára is narancslevet iszik, ha szomjas több pohárral. Nem gond, apukája könnyen megveszi a karton narancslevet a közeli szupermarketben. Vízét sosem isznak, néha ásványvizet. **(NARANCS – fogyasztó)**

Gregorio, 12 éves kolumbiai fiú. Családja egy banánültetvényen dolgozik a Banana Uraba cégnek. Nincs saját lakásuk, túlszűfolt és piszkos munkásszállón laknak, egy szobában hatan. A Fairtrade Alapítvány Fairtrade Premium támogatásának köszönhetően, a helyi banántermesztői szövetkezet közreműködésével most 186 család juthat saját otthonhoz. Gregorio már nagyon várja, hogy saját lakásuk legyen. **(BANÁN – fair trade)**

Suzan, 14 éves angol lány. Családjához hasonlóan szereti a teát. Reggelire is azt iszik. A délután ótórai teán az egész család részt vesz: Kicsit később fogyasztják, hogy mindenki hazaérjen a munkából. El sem tudja képzelni a napokat nélküle, bár maga sem tudja, melyik a fontosabb: a meleg tea íze, vagy az együttlét. **(TEA – fogyasztó)**

Aly, 12 éves afrikai fiú. Burkina Fasóban született, de családja nagyon szegény, így eladták őt, hogy ne kelljen éheznie. Elefántcsontparton dolgozik egy kakaóültetvényen. Kemény munkája van: reggel hatkor kezdik a napot, naplementéig dolgoznak. Szerencsésnek érzi magát, mert az a munkája, hogy felmásszon a fákra, és macsétával levágja a kakaóbabokat. A nagyobb fiúk a földön dolgoznak, összeszedik a terméseket, és hatalmas zsákokba rakják. Két fiú kell, hogy felrakja a zsákot egy harmadik hátára. Ők kapnak is, ha nem elég gyorsak, vele csak kiabálnak. A lányok bontják a kakaót, kézzel, macsétával. Gyakran megvágják magukat. Aly örül, hogy van mit ennie, de szeretne felnőttként könnyebb munkát végezni. **(KAKAÓ – termelő)**

Milen 11 éves bolgár fiú. Vidéken laknak, apja mezőgazdasággal foglalkozik, anyja az udvar körüli teendőket látja el. Sok állatuk, zöldségeskertjük és gyümölcsfáik vannak. Mint minden rendes gyerek szereti a csokit. De nem túl gazdagok, így anyukája beosztja: minden nap egy csíkot kaphat csak a táblából. Idénygyümölcsből és házi tejtermékből viszont annyit ehet, amennyit csak akar. Osztálytársai csodálkoznak, hogy nem költi minden zsebpénzét csipszre és édességre. **(KAKAÓ – fogyasztó)**

Yaritza, 10 éves Közép-amerikai lány. Nicaraguában laknak. Az aratási időszakban családjával egy kávéfarmon élnek, ahol egy egyszintes, 50 fős, nyitott oldalú bungalowban laknak a többi munkással együtt. Az egész család dolgozik, neki is be kell segítenie. Apja napi három dollárt keres, anyja kettőt. **(KÁVÉ – termelő)**

Linda 16 éves amerikai lány. Washington államban lakik. Túl súlyos, súlya 100 kg fölött van. Nem zavarja nagyon, több barátnője is molett. Imádja az édesseget. Csokit eszik csokival, sütit, juharszirupot és kakaót. Jókedvű, de hamar hiányérzete és szorongása lesz, ha nem kap csokit. Szüksége van rá, különben mi jó is van ebben az életben? **(KAKAÓ – fogyasztó)**

Juan, 11 éves Dél-amerikai fiú. Brazíliában családjával egy narancsföldön dolgoznak. Büszke apjára, aki sokat áll a létrán, hogy a 30 kg-os zsákokat teleszedje. Egy nap akár 2 tonna gyümölcsöt is leszed, amiért 9 eurót kap. Juan szeretne iskolába járni, de nem teheti: az ő munkájára is szükség van a család megélhetéséhez. **(NARANCS – termelő)**

Dani, 16 éves magyar srác. Egy pesti lakótelepen lakik. Szereti a banánt, mert nem csak üdít, de laktató is. Télen sokat vesznek, amikor akciós a hipermarketekben. Anyukája azt mondja, megéri, mert olcsóbb, mint a hazai alma vagy a körte. **(BANÁN – fogyasztó)**

Fathima, 10 éves ázsiai lány. Családjával Srí Lankán laknak, egy teaültetvényen dolgoznak. Írni és olvasni nem tud, hiszen eddig sosem járt iskolába – helyette anyukájának segített a teaszedésben. Iskola van egyébként a szomszéd faluban, de az 20 km-re fekszik tőlük, és az út is nehéz. A Fairtrade Premium jóvoltából megvettek egy iskolabuszt, úgyhogy egy hónapja már iskolába jár, az összes többi falubeli gyerekekkel együtt. Azt mondja, sokkal könnyebb az élete, mint mikor az ültetvényen dolgozott. **(TEA – fair trade)**

Christopher 16 éves amerikai srác. Szülei sok kávé isznak, természetes, hogy ő is. Általában későn fekszik, esténként filmet néz és gépen játszik. Reggel szüksége van a kávéra, anélkül zombinak érzi magát. Ha elutaznak, és nem jut kávéhoz, nehéz vele együtt lenni. Nem tartja magát kávéüggőnek – ahogy az USA lakosságának 90%-a sem, akik naponta rendszeresen kávéznak. **(KÁVÉ – fogyasztó)**

Szerezd be helyből, vagy válaszd a fair trade-t – Diákoldal

5. feladat: Te honnan vásárolsz?

A csoportok kérdései és válaszai. Két példányban nyomtassuk ki, és vágjuk fel oszlopokra.

Kérdések a 4. és 5. csoportnak	Az 1. csoport válaszai	A 2. csoport válaszai	A 3. csoport válaszai
1. Frissek a termékek?	1. Itt minden friss, kora reggel kelünk, hogy frissen készítsük el.	1. A termékek a polcokon mindig frissek.	1. Termékeink mindig jó minőségűek. Mennyit szeretne?
2. Te készítettet/termesztetted a terméket?	2. A családom csinálja, nem én magam.	2. Nem. A helyi termelőktől szerezem be az árut.	2. Termékeink mindig jó minőségűek. Mennyit szeretne?
3. Mióta foglalkozol termeléssel?	3. Ez nálunk családi hagyomány. A szüleim kezdték el, most a gyermekeim is ezt tanulják.	3. Nem magam termelek.	3. Termékeink mindig jó minőségűek. Mennyit szeretne?
4. Megéri ezzel foglalkozni?	4. Sokat dolgozom, de örömmel tölt el, hogy jó minőségű és egészséges élelmiszert adhatok a vevőimnek, és hogy meg is élünk belőle.	4. Igen, de csomó más árut is kell forgalmazzak.	4. Termékeink mindig jó minőségűek. Mennyit szeretne?
5. Hogyan tudod garantálni a minőséget?	5. A minőségért szavammal felelek. Bármikor bejöhetsz a gazdaságunkba, és megnézheted, hogyan készülnek a finomságok.	5. A termékek minőségiek. A termelők felelnek érte.	5. Termékeink mindig jó minőségűek. Mennyit szeretne?
6. Hogyan viseled, ha valakinek nem ízlik?	6. Ilyen ritkán történik, de a negatív visszajelzések is fontosak a számomra.	6. A vásárlók könyvébe beírhatja megjegyzéseit.	6. Termékeink mindig jó minőségűek. Mennyit szeretne?

Szerezd be helyből, vagy válaszd a fair trade-t – Diákoldal

7. feladat: Most mutasd meg! (REL típusok)

REL táblázat, a kitaláló csoportoknak. A játék során előforduló kifejezések mind benne vannak (12)

beszállítás helyi közétkeztetőknek	heti szatyor/ dobozrendszer	tematikus utak, termékutak	szupermarketeknek értékesítés
kamratúrák	termelői piac	webáruház	minőségbiztosítási rendszerek
védjegyek	regionális termékek	gazdaudvari értékesítés	termelői szövetkezeti bolt
vendégasztal	helyi vendéglátóknak értékesítés	fesztiválok	értékesítés kivándoroltaknak

REL szövegek, a mutogató csoport húzzon belőle!

TERMELŐI PIAC: A helyi terméket előállító őstermelők a helyi piacra viszik árujukat.

ÚT MENTI ÉRTÉKESÍTÉS: Út mentén árusítják az út menti földről, vagy a közelből szedett friss élelmiszert.

GAZDAUDVARI ÉRTÉKESÍTÉS: Településen, saját kitáblázott gazdaudvarában árusít a termelő.

SZEDD MAGAD AKCIÓ: A gyümölcsösben a vevő szedi le a fáról a gyümölcsöt, a kijáratnál lemérik és fizet érte. Közben szabadon ehet :)

VENDÉGASZTAL: A saját portán megszálló vendég számára házi előállítású finomságok felszolgálása, 15 főig.

HETI SZATYOR/DOBOZRENDSZER: A helyi terméket kedvelő vevő a termelési időny elején adott összeggel beszáll a gazda gazdálkodásába. Cserébe minden héten dobozban/szatyorban kap éppen termő idényzöldségeket/gyümölcsöket. Ezeket házhoz szállítják, vagy átvevőpontba mehet érte.

WEBÁRUHÁZ: A termelő interneten értékesíti a termékeket, postán/futárral küldi ki a megrendeléseket.

TERMELŐI SZÖVETKEZETI BOLTOK: Hasonló, vagy egymást kiegészítő termékeket előállító őstermelők összefognak, és közösen egy helyi boltot alakítanak ki. Itt csak a saját portékájukat árulják, eladót vagy felvesznek, vagy egymást beosztva maguk árulnak.

SZUPERMARKETEKNEK, SPECIÁLIS BOLTOKNAK ÉRTÉKESÍTÉS: Szupermarkettel vagy biobolttal szerződve a helyi termelő rendszeresen szállít be ezeknek.

HELYI VENDÉGLÁTÓKNAK ÉRTÉKESÍTÉS: Az őstermelő helyi vendéglők, éttermek számára szállít be saját árut.

BESZÁLLÍTÁS HELYI KÖZÉTKEZTETŐKNEK: Az őstermelő helyi menzákkal szerződik, nekik szállít be élelmiszert.

TEMATIKUS UTAK, TERMÉK UTAK: Adott termék előállítási helyein végigvezető útvonal, állomásain a régióra jellemző terméket termelik. Pl. borutak, alma út.

FESZTIVÁLOK: A helyi terméket előállító termelő a fesztiválon, saját standjánál árusít.

VÉDJEGYEK: Minőségbiztosítási rendszert tartalmazó védjegy, ami garantálja a termék jó minőségét. A védjegy megszerzése után, folyamatos minőség-ellenőrzés mellett a termék kereskedelmi forgalomba kerülhet, pl. szupermarketekben is.